

ZPRAVODAJ

GLADIRIS

PODZIM 1996

Č. 99

ROČNÍK XXVIII

30 LET VÝROČÍ GLADIRIS

Pro potřebu svých členů vydává SZO ČZS GLADIRIS, specializovaná organizace pěstitelů mečíků a kosatců se sídlem v Novém Jičíně.

Řídí redakční rada ve složení:

Mimránek Petr, 763 01 Mysločovice 169,
 Nejedlo Pavel, ing., 503 61 Lovčice 30,
 Talich Pavel, ing., Videňská 2774, 390 05 Tábor,
 Rohlíček František, Dělnická 1/A 360 05 Karlovy Vary
 Sehnoutka Tomáš, RNDr., Protifašistických bojovníků 16
 466 01 Jablonec nad Nisou
 Urs Ladislav, 391 33 Jistebnice 106.

Tiskne SIAK, spol. s r.o. 764 21 Zlín.

Toto číslo vyšlo v listopadu 1996.

Neprošlo jazykovou úpravou.

Za věcnou správnost příspěvku ručí autor.

OBSAH:

STRANA:

Složení výboru.....	2
Členské příspěvky.....	2,3
Evidence členů.....	3
Slovo na úvod.....	3
Celostátní výstava NOVÝ JIČÍN 1996.....	5,6
Výsledky hodnocení výstavy NOVÝ JIČÍN 1996.....	6-8
Z historie ZSO ČZS GLADIRIS	8-10
Pohled do historie mečíků.....	11-12
Jak pěstuje mečíky Phil Slater.....	12-15
Summerville's Gladiolus World-Wide	16-19
Peter Welcenbach-novinky pro rok 1996.....	20
Virová onemocnění mečíků.....	21-22
Viroza.....	23
35 let ZO ČZS Rapotín.....	23
Směry a cíle novošlechtění mečíků v ČR a SR.....	24,25
Výstava mečíků v Hodonicích.....	25
Výstava mečíků v západních Čechách.....	26
Vzpomínka na J.C. Bergmana.....	27
Je voňavost mečíků aktuální?.....	28-32
Šlechtění denívek na Floridě.....	32-33
Nerine.....	34,35
Blahopřejeme.....	36

SLOŽENÍ VÝBORU

Předseda-Václav BAJAR, Smetanova 21, 757 01 Valašské Meziříčí
Mistopředseda-Vlastislav KÖNIG, Jasenická 565, 788 14 Rapotín
Pokladník-Jan LUBOJACKÝ, ing. U rybníčku 366, 742 13 Studénka
Jednatel-Miroslav NOVÁK, Vojanova 18, 779 00 Olomouc
Hospodář-Stanislav PALÁT, Dukelská 1060, 742 21 Kopřivnice
Matrikář-Antonín ŽUFAN, U pumpy 23, 317 05 Plzeň
Člen výboru-Lubomír RÝPAR, Loučky 184, 742 36 Jakubčovice
Hodnotitelská komise-Ivan ŠARAN, Olomoucká 38, 796 00 Prostějov
Předseda redakční rady-Petr MIMRÁNEK, 763 01 Mysločovice 169 a registrace novošlechtění

Revizní komise:

Štefan MERKA, ing. Hostašovice 125, 742 71 Hodslavice
Emil Dvořák, ul. 17. listopadu, 743 01 Bilovec
Jaroslav HRABOVSKÝ, Jubilejní 2, 741 01 Nový Jičín

ČLENSKÉ PŘÍSPĚVKY

Členové, kteří platí jiné organizaci ČZS členskou známku, zaplatí u nás 60,- Kč.

Ostatní platí u nás 80,- Kč a obdrží od nás členskou známku.

Za registraci a členský průkaz se při vstupu do organizace platí 12,- Kč.

Členské příspěvky můžete platit několika způsoby:

- přímo u pokladníka v hotovosti,
- poštovní poukázkou A. Běžný účet máme u České spořitelny, okresní pobočka 741 11 Nový Jičín, údaj pro potřeby spojů 2192099 - 808/0800, konstantní symbol 379, číslo našeho účtu 4075750/0800,
- pokud máte peníze na účtě, pak převodem na výše uvedené číslo účtu,
- poštovní poukázkou C na jméno a adresu pokladníka Lubojacký Jan, ing. U rybníčku 366, 742 13 Studénka,
- u kterékoliv pobočky České spořitelny vyplníte bílý formulář "stvrzenka složeno hotově" a to tak, že do rubriky "dal" napíšete číslo našeho účtu: 4075750/0800 a do rubriky "název účtu" napíšete: Gladiris Nový Jičín 741 11, do rubriky "účel platby" nezapomeňte uvést čitelně svoji adresu, jinak bychom nevěděli, kdo to platil.

Na poukázku A nepišete žádné vzkazy.

Členské příspěvky je nutno uhradit podle usnesení OV ČZS Nový Jičín do konce dubna.

Přehled členských příspěvků:

na 1 rok

nový člen (dostane známku ČZS)	92 Kč
nový člen (známku ČZS platí v jiné ZO)	72 Kč
stálý člen (dostane známku ČZS)	80 Kč
stálý člen (známku ČZS platí v jiné ZO)	60 Kč

EVIDENCE ČLENŮ

Změny Vaší adresy, nové přihlášky apod. posílejte na adresu matrikáře: Žufan Antonín, U pumpy 23, 317 05 Plzeň.

SLOVO NA ÚVOD :

AHOJ MEČÍKÁŘI !

Zdravím V á s na konci tohoto deštivého podzimu v doufání, že jste všichni dobře sklídili své mečiky. Hlízy již v tuto dobu určitě odpočívají někde v suchu na liskách, a jsou ošetřeny teplou vodou a osvědčenými přípravky.

Letošní rok byl zvláštní, přesto byl jeden z nejúspěšnějších z hlediska krásných květenství mečiků. Konec vegetace je vlivem nepřízné počasí pro ně tvrdou zkouškou jejich odolnosti. Nepochybně se to projeví negativně na zdravotním stavu hlíz.

Chci vás také seznámit se změnami v redakční radě Zpravodaje k nimž dochází v letošním roce. Práci Ing Talicha převzal pan Rohliček, který celý Zpravodaj upravuje na počítači. Toto rozšířené vydání je jeho premiéra, a je zpracováno na počítači, který laskavě zapůjčil pan Jaroslav Koniček. Na výborové schůzi bude dále rozhodnuto, zda GLADIRIS jej odkoupí. Ing Talichovi patří poděkování za vykonanou práci, též i novému členu redakční rady RNDr. Sahnoutkovi za příspěvky ohledně pěstování denívek. Očekáváme, že další čísla přinesou nová zdokonalení a zlepšení.

Na mne "zbylo" místo redaktora, kterého vlastně dělám pracovní několik let. Předpokládám, že nám všichni pomůžete svými příspěvky, zvláště bych si přál odpovědi na článek "Nejllepších 15". Jisté je mnoho připomínek, které je potřebné řešit na stránkách Zpravodaje. Není možné, aby se zde psaly jen názory malého okruhu pisatelů, který jak pozorují se stále zužuje. Ne každý rád píše, ale každý má svůj názor, a připomínky. Podněty a informace podle potřeby dopracuje redakční rada. Jaká budou

další čísla, jakou dostane novou tvář n á š Z p r a v o d a j můžete napomoci i vy, v y v š i c h n i ! Co mám ale odpovědět péstiteli, který mi na výstavě řekne: "Zpravodaj nečtu, protože tam píšeš nesmysly!", nebo: "Chtěl bych si Zpravodaj kupovat, ale nebyť členem. Členský příspěvek je moc velký, samotný Zpravodaj by byl jistě levnější!" Myslím si, že rozumný člověk najde velice snadno odpověď sám.

Zpravodaj je pro řadu mečíkářů jedinou možností jak získávat informace a vyměňovat si zkušenosti. Je spojujícím a stmelujícím prvkem. Proto je potřebné se ujednotit na zaměření a orientaci do budoucnosti, alespoň do příštích let. Na formě a jazyku je vhodné se zamyslet. Zda volit formální způsob psaní vědeckých prací, nebo raději psát osobitým stylem, s podáváním důležitých informací o pěstování mečíků. Ta druhá forma je pro mne přijatelnější, a držím se jí. Ale zpestření Zpravodaje vlastními zážitky, humorem je slabší. Mělo by zde být více lidské fantazie, více vlastních zkušeností (neexistují hranice, člověk je totiž omezen jen svoji vlastní představou a svoji usilovnou prací). Články péstitelů z USA by měly být jen zpestřením, ale dosud převažují, což považuji za velkou chybu. Jejich podmínky jsou na hony vzdálené našim podmínkám. Osobně bych přivítal hlavně cestopisné články z prostředí, kde rostou původní mečíky, z Afriky.

Zpravodaj může být jen takový, jaký si jej vytvoříme. Já osobně bych si přál, aby se našel kolega s novinářským vzděláním, který by se ujal alespoň částečně práce konečné úpravy.

Po uskutečnění úspěšné výstavy Flora Olomouc v minulém roce, Ústředí zahrádkářského svazu pozvalo několik akterů této výstavy na zájezd do Holandska, který byl velmi zdařilý. Byl především zaměřen na návštěvu nejatraktivnějších míst a měst holandského průmyslu pro cestovní ruch. Ale měli jsme možnost vidět květinové korzo v KEUKENHOOFU v nejlepším květu, což je nezapomenutelný zážitek na celý život. Asi nejzajímavější byla pro nás zahrádkáře návštěva cibulového trhu v Amsterdamu, kde si bylo možno vybrat z velkého sortimentu cibulovin k jarní výsadbě. Hlízky mečíků byly v balení po 100 kusech, ale asi nikdo si nekoupil ani jeden mečík. Zajímavé byly hlízy bramboříků, Nerine, Amaryllisů, okrasných česneků a dalších zajímavých a exotických květin. Zážitkem bylo vidět květinovou burzu v Aalsmeru. Za všechny účastníky zájezdu z naší organizace GLADIRIS za tento krásný zážitek ÚV ČZS v Praze d ě k u j i !

O výstavě mečíků v Novém Jičíně, uspořádané k oslavě 30. výročí G L A D I R I S U , se dočtete v samostatném článku s podrobnějšími informacemi, včetně vyhodnocení mečíků. Obsah Z P R A V O D A J E je zaměřen na 30 let GLADIRISU, dále najdete informace o výstavách, připomeneme si problematiku viroz a vůně u mečíků, a další zajímavosti !

V á š

P e t r M i m r á n e k

CELOSTÁTNÍ VÝSTAVA NOVÝ JIČÍN

1996

Stanislav Palát

U příležitosti oslav 30. výročí založení ZSO ČZS GLADIRIS se ve dnech 17.-18. srpna 1996 uskutečnila výstava mečíků s celostátní účastí, jejímž uskutečněním byl pověřen oblastní odbor Nový Jičín. Záštitu nad výstavou převzal MÚ Nový Jičín a starosta pan Pavel Wessely. Místem konání byly prostory Beskydského divadla. Přípravou výstavy se zabýval výstavní výbor, který zajistil propagaci a finanční zajištění. Bylo vytištěno 400 plakátů, 8 000 letáků a zajištěno oznámení konání výstavy ve sdělovacích prostředcích.

O dobré práci výstavního výboru svědčí i to, že už ve čtvrtek byla postavena kompletní kostra výstavy, a ve vězách byla připravena voda. Rovněž materiál pro aranžmá byl z větší části připraven ve čtvrtek. V pátek mohli vystavovatelé umístit květy přímo do váz, psaní jmenovek proběhlo bez dlouhého čekání. Členové přípravného výboru se mohli věnovat přípravě aranžmá, které bylo velmi rozsáhlé. Hlavní aranžérka, paní Vlasta Luňáčková, měla k dispozici ještě tři aranžérky ze zahradnických služeb Bártka Fulnek. Před paní Luňáčkovou je třeba hluboce smeknout. Ačkoliv nebyla zdravotně vpořádku, odvedla perfektní práci, tak jak jsme u ní zvykli vidat. Krásné prostory divadla dovedla jedinečně skloubit s krásou květů a nádherným aranžmá v dokonalý celek. Na dokreslení tým, kteří v Novém Jičíně nebyli: Výstava obsadila tři podlaží divadla, všechny stoly, podstavce, stupně byly pokryty jednotně bílou netkanou textilií, což s šedým mramorem krásně ladilo. V každém podlaží byly pohodlné pohovky, kde návštěvníci mohli posedět a pokochat se nádhrou 1360 výstavních květů, které díky dostatku vláhy byly letos mimořádné kvality a délky - klasy 24 - 26 puků nebyly zvláštností. Dostatek zeleně a květin do aranžmá umožnily aranžérkám plně uplatnit svou fantazii, a krásně vyplnit kdejaké zákoutí, a tak vkusně oživit expozice. Pro starší a invalidní spoluobčany na vozičkách byl k dispozici osobní výtah, který umožnil zhlédnout výstavu i těm méně pohyblivým. Výstavu navštívilo 2 255 platicích návštěvníků. Zúčastnilo se jí 15 vystavovatelů z Čech a Moravy.

Nejkrásnější květ výstavy Ša 22/93, pěstitele Lubomíra Rýpara, svým perfektním nákvětem, stavbou i délkou klasu jasně zvítězil v silné konkurenci. Tento světlerůžový semenáč vyšlechtěný na zahradě Ivana Šarana dostal čestný název GLADIRIS. IVAN ŠARAN získal I. místo za nejlepší expozici, i většinu ocenění, a právem je náš současný nejlepší péstitel, protože jeho výpěstky mají vynikající kvalitu a zdravotní stav. Vítězem ankety diváků se stal BOMBAJ 85 hlasů, Rýpar, 2. R 330 49 hlasů Palát, 3. REMBRANDT 37 hlasů Koniček.

Pro spokojenost návštěvníků byl zajištěn prodej cibulovin a kosatců, potřeb pro zahrádkáře, a také byl vytištěn Výstavní zpravodaj. O nevšedních zážitcích návštěvníků svědčí mnoho zápisů v naší pamětní knize, ze kterých jsem namátkou vybral: za ZO zahrádkářů Uh. Ostroh - "Jsme nadšení úrovní výstavy, i prostředím - nezapomenutelný zážitek", "Všem organizátorům patří velké uznání, výstava je nádherná, jedna z nejlepších, kterou kdy GLADIRIS pořádal. Přejeme mnoho dalších úspěchů" - manželé Jampilkovi z Jičina. Z dalších zápisů útržkovitě: "vynikající, nádherné, okouzlující, překrásné, fantastické, jsme nadšeni, moc děkujeme", atd.

Výstava mečíků Nový Jičín 1996 už vešla do historie naší ZSO. Na její přípravě se podílela řada obětavých členů naší organizace. Chci při této příležitosti poděkovat výstavnímu výboru, a budu všechny jmenovat: př. J. Příbylová, J. Mička, Š. Merka, L. Rýpar, J. Hrabovský, S. Škuca, E. Dvořák, J. Buksa, L. Knopp. Všichni věnovali přípravě, pořádání i likvidaci výstavy mnoho úsilí a volného času. Dále chci poděkovat př. Vlastě Luňáčkové, Václavu Bajarovi, Janu Ljubojackému, Jiřímu Palátovi, Antonínu Žufanovi a Petru Mimránkovi za účinnou pomoc a vynikající spolupráci, i dalším nejmenovaným, bez nichž a bez jejich pomoci by se tato akce nemohla uskutečnit.

VÝSLEDKY HODNOCENÍ NEJLEPŠÍCH EXPONÁTŮ NA JUBILEJNÍ VÝSTAVĚ V NOVÉM JIČÍNĚ 17. SRPNA 1996.

+++++

Mečíky byly hodnoceny hodnotitelskou komisí dopoledne od 7 do 10 hodin podle propozic North American Gladiolus Council Handbook for Judges, (příručky pro porotce). Expozice a vázy s třemi klasy byly hodnoceny dodatečně, společně bez bodování. Komise pracovala ve složení: předseda - Antonín ŽUFAN, měření parametrů - Václav Bajar. Členové komise: Ivan ŠARAN, Jiří PALÁT a Petr MIMRÁNEK. Členové komise se neúčastnili hodnocení svých exponátů.

VÝSLEDKY:

Grand Champion (nejlepší exponát výstavy) získal Lubomír Rýpar za semenáč 22/93 Ša s 91 body. Tento mečík byl perfektní kondice, růžové barvy s krémovým středem, 26 puky a 8 nakvetlými květy - ve velikostní skupině 400. Při předávání hlavní ceny byl společně pokřtěn názvem "GLADIRIS".

NEJLEPŠÍ KOLEKCE (EXPOZICE) :

1. Ivan ŠARAN
2. Lubomír RÝPAR
3. Antonín ŽUFAN.
4. LUKON GLADS
5. Jaroslav RYŠAVÝ
6. Josef KOCHAN

VELIKOSTNÍ SKUPINA 500 :

1. PARADE	Šaran	90 bodů
2. IMPERÁTOR	Rýpar	82 bodů

další ceny v této skupině nebyly uděleny

VELIKOSTNÍ SKUPINA 400 :

1. CARVED IVORY	Šaran	91 bodů
2. SAILOR'S DELIGHT	Šaran	89 bodů
3. DRAMATIK	Žufan	81 bodů
4. SIRAEI	Žufan	80 bodů
5. MEDITACE	Palát St.	78 bodů

VELIKOSTNÍ SKUPINA 300 :

1. RADYNĚ	Kochan	86 bodů
2. ČERNÝ TANEČNÍK	Žufan	75 bodů
3. MILENKA	Palát St.	72 bodů

VELIKOSTNÍ SKUPINA 200 :

1. WHITE BABY	Šaran	79 bodů
2. CURLING ATOLL	Lukon	78 bodů
3. VIGO	Žufan	76 bodů

VELIKOSTNÍ SKUPINA 100 :

1. SHAWNA	Šaran	78 bodů
2. SHAWNA	Mimránek	76 bodů
3. neobsazeno		

SKUPINA 3 KLASY :

1. LADY JANE	Hrabovský
2. APOLON	Šaran
3. PŘÍTEL NYKL	Rýpar
4. APOLON	Mimránek
5. ČERNÝ DRAHOKAM	Procházka
6: ENVY	Ryšavý

SKUPINA NOVOŠLECHTĚNÍ, většina semenáčů patřila do velikostní skupiny 400.

1. s 37 / 93	Ša	Šaran	91 bodů (HeritagexPatty Gay)
2. s 57 / 90	Ša	Šaran	86 bodů (Amy BethxSněhová Vločka)
3. s 15 / 90	Ša	Šaran	85 bodů (Ice CapxTribute)
4. R 523 B		Rýpar	81 bodů vinové červený samet
5. s 48 / 91	Ša	Šaran	81 bodů (Miss Bratislava.xGolden Morn)
6. R 549		Rýpar	78 bodů krémový a meruňkový
7. 4/1-1-93	Kon	Lukon Glads	71 bodů růžový
8. 30/2-3-89	Kon	Lukon Glads	70 bodů červený, kouřový okraj

=====

Z HISTORIE ZSO GLADIRIS NOVÝ JIČÍN

VYBRÁNO Z VÝSTAVNÍHO ZPRAVODAJE K CELOSTÁTNÍ VÝSTAVĚ V ROCE

1 9 9 6 V NOVÉM JIČÍNĚ

ČZS - ZSO GLADIRIS Nový Jičín sdružuje pěstitele mečíků, kosatců a jiných cibulovitých a hlíznatých květin. Organizace byla ustavena z původního zájmového odboru, který pracoval jako organizační složka okresního výboru ČZS. K utvoření tohoto kroužku došlo v roce 1966 v počtu 6 členů, a to: předseda - Rudolf Hanzelka, Karel Borovský, z organizace Libhošť, Bedřich Řihák z organizace Kunín, Antonín Kládiva z Hodslavic, Jan Pítr z Frenštátu pod Radhoštěm. Všichni pocházeli ze ZO okresu Nový Jičín. Cílem tohoto kroužku byla vzájemná výměna hlíz, cibulí a semen pěstovaných květin, jakož i výměna zkušeností s pěstováním těchto květin. Založení kroužku bylo publikováno v okresním zpravodaji ČZS, takže v průběhu roku 1967 se kroužek rozrostl na 17 členů. V roce 1967 se ujal názor,

že by bylo vhodné zajistit propagaci pěstování moderních odrůd mečíků prostřednictvím výstavy. Výstava mečíků proto, že hlavní podíl pěstovaných květin mezi členy byly mečíky. K realizaci tohoto názoru bylo přisouzeno ještě v tomtéž roce, a tak byla uspořádána první výstava mečíků v Novém Jičíně. Byla to první akce, kterou odbor uspořádal za pomoci OV ČZS. Pro tehdy ještě malý počet květů byla tato výstava doplněna hrnkovými květinami podniku OKR rekultivace Haviřov a KS v Novém Jičíně a Fulneku. Menší část byla věnována jiřinkám známého pěstitele a šlechtitele, pana magistra Pozziho z Valašského Meziříčí. Mimo výpěstků vlastních členů byly vystaveny také mečíky ze šlechtitelské stanice Stará Ves u Přerova. K výstavě byla orientována i propagace, takže byla dobře navštívena. Rada návštěvníků projevila zájem o vstup do zájmového odboru, a tak se postupem času odbor stále rozrůstal. Příliv nových členů se stále zvyšoval také o zájemce z jiných okresů, tehdy zejména z okresu Vsetín. Se stále se zvyšujícím počtem členů, zvláště mimo okres, nastávaly značné problémy se vzájemnými styky mezi členy. Nastávaly problémy s dojížděním na schůze, a tím také k narušování předávání zkušeností, možnostmi nabídky, či výměny a podobně. Vzhledem k těmto zkušenostem navrhl výbor vydávat vlastní zpravodaj, který by se stal jakýmsi pojítkem mezi členy odboru. Jelikož od myšlenky nebylo nikdy daleko k činu, první číslo zpravodaje spatřilo světlo světa v dubnu 1969 pod názvem Náš Mečíkář. V průběhu tohoto roku došlo také ke zveřejnění krátké zprávy ve svazovém časopise Zahradkář, což mělo za následek další příliv zájemců, takže z celé republiky. V roce 1971 dochází k uspořádání další výstavy mečíků ve Frenštátě pod Radhoštěm, kam byl také svolán sjezd tehdejších členů zájmového odboru. V té době měl již 71 členů. Protože těžiště práce v odboru spočívalo především pěstování mečíků, došlo k upřesnění názvu na "Zájmový odbor pěstitelů mečíků". Uspořádáním dalších výstav se vždy rozrůstala také členská základna.

Zájem o mečíky byl v té době značný, a tak není divu, že někteří vyspělí členové se také začali zabývat šlechtěním těchto květin. Z tohoto důvodu byl na sjezdu předložen návrh na vytvoření sekce šlechtitelů - amatérů, aby se podchytil zájem, a vytyčil správný směr. Do této sekce se přihlásili RNDr. Rýznar, Bařina, Hajdůček, Příkazský, Ing. Adamovič a Pítr. Zároveň byla vytvořena uznávací komise, která by hodnotila přihlášená novošlechtění, a v případě dosažení stanovených kritérií doporučovala tyto šlechtěnce do dalšího pěstování mezi ostatní členy odboru. V roce 1973 se uskutečňuje mezinárodní výstava FLÓRA OLOMOUC, na které dostává náš odbor své místo. Naše expozice nebyla velká prostorem, ale krásou a ladností předčila i mnohem větší expozice, které se na Flóře nacházely. Pro velký úspěch se speciální výstava mečíků uskutečňuje v následujícím roce opět na výstavišti Flóra Olomouc. Zde je také poprvé hodnocena skupina novošlechtěnců a je založena tradice, kdy nejlepší semenáč dostává pojmenování po městě, ve kterém se koná výstava s celostátní účastí celého odboru. V roce 1981 je svolána výroční schůze do Hradce Králové, na které dochází k návrhu na přejmenování naší organizace, a je přijat název GLADIRIS, který zachycuje hlavní činnost naší organizace. Tento název přebírá vydávaný zpravodaj, který pod tímto názvem vychází dodnes. Členská základna v roce 1981 činila 233 členů. V dalších letech se uskutečňují velmi úspěšné výstavy

3. E M I L L E G A L L É : Květ prostřední velikosti, listky zaokrouhlené, barvy jasně fialové, bílé dolejší listky mají ve středu a po okrajích tmavě fialové skvrny a ve středu zlatožlutou čárku.

4. M A R Q U I S D E S A P O R T A : Květy jsou veliké na mohutných stvolech, listky jsou tupé, barvy oranžové, prostřední ze tří hořejších jest do vnitř prohnutý, postranní dva dolejší jsou žluté, mají ve středu a po kraji červené skvrny, prostřední ze spodních lítků jest temně oranžový s temně červenou skvrnou ve středu.

Kromě těchto 4 jsou ještě jiné cenné variety mečíků Lemoinových jako: ALICE WILSON, FAVORITE, KETELLER, LEON, SIMON, NUÉE BLAUE atd.

Glad. nancieanus má až dosud tyto nejpěknější variety: MAURICE DE VILMORIN, MONSIEUR HARDY, PRÉSIDENT CARNOT, DOCTEUR WALCOTT, HARRY VEITCH, KLEBER, LEGRAND CARNOT, MASSINA, ONDNIE, PROFESSEUR SARGENT.

Rostliny ty mají dosud dosti vysokou cenu ale možno doufati, že se brzo pomoci cibulek rozmnoží, a pak zajisté ihned rozšíří.

Můžeme zajisté očekávati, že Lemione neustane ani tentokrát gladioly křížiti a je zdokonalovati, jest pěstitel, který se nespokojí s dosaženým výsledkem, ač tento jest překvapující. Jakých překrásných variet může čilý pěstitel docíliti přenášením pelu oněch znamenitých druhů, jako: Glad. watsonioides, pocházející z Kilimandjaro ve středu Afriky, Glad. kotchyanus z Persie, Glad. brachianus z Angoly, Glad. cooperi od Mysu Dobré naděje, lze si z dosavadních výsledků domysliti.

JAK PĚSTUJE MEČÍKY PHIL SLATER

Bulletin NAGC, Fall 1995, No.203, str. 50

Přeložil - Ing. Pavel Talich

Tento příspěvek napsal Phil Slater pro skupinu pěstitelů mečíků. On sám je nyní druhým viceprezidentem Commercial Growers Division, která vydává Gladiogram pro komerční pěstitele mečíků.

Je škoda, že žádný z domácích pěstitelů není ochoten se podělit o své zkušenosti získané při pěstování mečíků. Kdo by chtěl cokoli napsat o svých postupech, poznátcích, redakční rada Zpravodaje to jen uvítá a čtenáři ještě více. Nemusi to být dlouhý příspěvek ani slohově vytríbený. Redakční rada jej potom doladí.

Zatím tedy přebíráme pouze zámořské zkušenosti z bulletinů NAGC, protože domácí příspěvky naprosto chybí.

Půda

V roce 1994 jsem koupil substrát, který jsem do půdy zarotavátoroval. Substrát byl tentokrát velmi jemný a kyprý s malým množstvím nečistot. Tento rok (pozn. red. 1995) jsem hlízy nezáskal včas. První část jsem dostal 28.3., potom 1.4. 3.4. atd., všechny do 1.května. Všechny moje záhony nají na dně 1/2 coulové pozinkované pletivo, které chrání hlízy před americkými systly, kteří je požirají. Proto mohu pěstovat maximálně 2500 hlíz. V současnosti máme 120 kultivarů, některé z nich po jedné nebo dvou hlízách, některé kultivary po 10 až 15 hlízách. Měl jsem nízké procento krčkové hniloby způsobené sklerotinií. Myslím si, že to bylo díky tomu, že jsem předchozí rok hlízy po vykopání nenamáčel.

Nyní mám jeden záhon s brutem, jeden záhon s malými hlízami a 5 záhonů s velkými hlízami. Všechny záhony jsou zvýšené o 30 cm impregnovaným dřevem. Kromě výsadby do zvýšených záhonů Maureen navrhla, provést výsadbu i na malou volnou plochu (do naší přirozené půdy) podél linie plotu). Tam jsem použil pouze hnojivo Osmocote bez žádného insekticidu ani fungicidu). Plánuji přidat uprostřed vegetace roku 1996 do zavlažovacího systému BOTRAN (fungicid), protože nevěřím, že by BOTRAN vydržel celou sezónu v půdě po dobu růstu nové hlízy. Také jsem vzal do úvahy to, že i když minulý rok jsem neměl čas mořit hlízy po sklizni, přesto moje výsledky nebyly špatné. Používám BENLATE, CAPTAN, BOTRAN a insekticid ORTHENE a tento rok také ETHREL.

Hnojení - výživa

V prvním roce jsem používal Osmocote 14-14-14, který neobsahuje stopové prvky, což je problém (o tomto více později). Měl jsem pouze tři hlízy s příznaky deficitu bóru. Důvod použití Osmocote vycházel z toho, abych se nemusel starat o to kolik nebo kdy hnojit. Osmocote je pomalu rozpustné hnojivo, které vydrží asi 4 měsíce - téměř celé pěstební období. Avšak cítím potřebu zlepšit výživu pro příští rok tak, že vpravím ještě Ross-hnojivé tyčinky 10-35-13 za 4 až 5 měsíců (po kvetení) pomocí "Y" filtru. Mám závlahovou vodu, která je někdy hodně zabahněná, což způsobuje, že se zavlažovací hadice ucpávají, "Y" filtr tomu zabraňuje. V roce 1994 jsem použil pouze Ross-hnojivé tyčinky a bylo to také dobré. Osmocote má asi 1/2 dusíku v amoniakální formě, která se z tablet pomalu uvolňuje. Nitrátový dusík (asi 6%) působí v počátku vegetace na zlepšení růstu a amoniální dusík (asi 8%) vyhoví pozdějším požadavkům rostlin. I když pravděpodobně jsou všechny chemikálie uvolňovány z tablet ve stejný čas, věřím, že nitrátový dusík účinkuje první a amoniakální dusík je v půdě vázán delší čas (nepředpokládá se, že závlaha nebo déšť jej vyplaví).

Insekticidy

Ano, mám mírný výskyt trásnének a používám ORTHENE proti nim, tento rok dosud dvakrát. V roce 1996 budu vpravovat Ross-insekticidní tyčinky uprostřed vegetace, které se rozpustí v zavlažovacím systému, abych viděl, jak to pracuje. Také budu v této době aplikovat BOTRAN 50 WP. Opakuji, že nevěřím v jeho ochranu nově se tvořících hlíz proti krčkové hnilobě. Nevím, zda se nabízí v granulované formě, bude muset být aplikován pomocí sifonu upevněného k zavlažovacím hadicím. Vyzkoušel jsem tento sifon na zavlažování rozředěným krystalickým hnojivem 20-20-20 bez poškození rostlin. Bohužel, někdy se stávám lehkomyšlným, protože někteří z vás slyšeli o tom, že jsem v roce 1994 přišel o 25% vlastních kultivarů díky nevhodné směsi insekticidů (fytotoxicity). Těm, kteří by mi chtěli poslat své krásné semenáče vzkazují, aby se nebáli, protože to již příště neudělám.

Herbicidy

Od té doby co jsem obdržel povolení (po vyplnění testu s 35 otázkami) musím jedenkrát měsíčně oznamovat použití chemických přípravků obvodnímu zemědělskému úřadu dokonce i tehdy, když stríkám pouze ORTHENE nebo ROUNDUP na vlastním pozemku. Důvodem pro získání povolení byla možnost použít SIMAZIN na zaplevelené pozemky. Na pozemky i mečíkové záhony jsem použil SIMAZIN a ROUNDUP (v únoru nebo březnu mezi deštěm) a působilo to skvěle. Na 2 akrech bylo velmi málo plevelů, ale přišli jsme o několik rostlin třezalky pokrývající půdu, protože postřik se dostal až těsně k nim. Kamélie, azalky, rododendrony, růže, myrta, brčál atd. nebyly poškozeny, protože v těchto místech byl použit pouze SIMAZIN. Je to starý herbicid, který je ještě velmi dobrý s mnohaletou skladovatelností.

Závlaha

Používám 3/8" zavlažovače pro záhony s brutem a malými hlízami, aby se mohlo vysázet více hlíz v užším meziřadí. Pro záhony s velkými hlízami používám 5/8" zavlažovače. Všechno je nebo bude ovládáno elektronickým spínačem času a ventily.

Výsadba

Vysazují velké hlízy 12 cm od sebe a 10 až 13 cm hluboko - příští rok 1996 budu vysazovat hlouběji. Nejprve vyhloubím brázdu, do které rozházím velmi málo Osmocote před uložením hlíz do ní. Na některé záhony používám OXAMYL 10% granulát, ale rozhodl jsem se vrátit k DISYSTONU 2% granulátu na hlízy. Granulát je rozhozen na hlízy před tím, než jsou postřikány BOTRANem a brázda zahrnuta zemí. Kultivary jsou odděleny pozinkovaným drátem se jmenovkou. Používám značkovač na kov, který vydrží nejméně dvě sezóny i více. Když jsou hlízy sklizeny, jmenovku sejmou z drátu a uloží ji do nylonového síťového pytle spolu s hlízami, které mamochím na 20-30 minut. Pytle s hlízami potom uloží na police s drátěným dnem do stínu. Nepoužíval jsem mulč přes zavlažovací hadice, každou

sezónu jsem to připravoval, ale nikdy neudělal. Budou to ale hliníkové folie, protože černou plastickou fólii nemohu udržet koliky nebo kameny dole, protože vítr ji zvedá.

Kultivary mečíků

Nejllepšími tento rok pro nás byly následující kultivary: GRAND FINALE (získal cenu za 3 klasy), DRAMA, ICE CAP, WHITE ICE (šampion druhého dne), COTE D'AZURE, CLARET, PINK ELF, LITTLE FAWN, ISLE OF CAPRI, PINK LADY, PULCHRITUDE, EBONY ROSE, TARYN, ECSTASY, ANDREA, CONTESSA, BURMA, CANA, PRISTINE - stříbřité kouřová, GRAND OPENING, ROOKIE, ORANGE CHIFFON, FLAIR II, DARK VICTORY, ORANGE RUFF, JAYVEE, ADORN, SHARKEY, ORANGE ICE, ANGEL TEARS, MEPHISTOPHELES MISTAKE, CAPRICE, PINK BOMB, ISLE OF MAN, NICHOLAS, CARRARA, 50TH ANNIVERSARY a několik od Igora Adamoviče.

Koupili jsme mnoho starších kultivarů, jak bylo poznamenáno výše, abychom vytvořili kolekci starých favoritů - vybraných pro barvu, vitalitu, tvorbu brutu, stavbu klasu a zdravotní stav. Dva starší kultivary jsem nakoupil v roce 1958 (můj první záhon po svatbě a po získání nového domu). První z nich byl GOLD BANK 412, Bastian 1953 a VIOLET CHARM 483, M. Jack 1953. Tyto dva jsou nejzdravější a nejmnoživější ze všech kultivarů, které jsem poznal. V roce 1959 jsem mečíky nepěstoval a následně jsme se přestěhovali ze Sacramento od oblasti zálivu. Moji rodiče získali náš dům v Sacramento a na počátku osmdesátých let jsem objevil, že tyto dva kultivary mečíku se zachránily a kvetly.

Když jsem se přestěhoval do Auburnu, vykopal jsem je z mé mateřské zahrady a vysadil jsem je zde v Christian Valley koncem osmdesátých let. Opatroval jsem je, než zhoubný mráz zničil všechny moje hlízy v roce 1988, ale z těchto dvou kultivarů jsem zachránil po jednom brutu z původních hlíz roku 1958. Tricet let. Jsem hrdý na tyto kultivary, které dokáží vytvořit přijatelné výstavní klasy (tento rok jsem získal za klas z malé hlízy GOLD BANK druhé místo).

Novinky

Používám Floralife pro zlepšení trvanlivosti řezaných květů. Nalezl jsem perfektní hnojivo. Obsahuje živiny v poměru 10-20-30 s nitrátovým dusíkem a všechny stopové prvky. Myslím, že jej můžete používat pro všechny vaše květiny.

Poznámka: adresa - PHIL SLATER, 1811 Christian Valley Rd. AUBURN, CA 95 602 USA

POZNÁMKA REDAKCE:

je velmi zajímavé číst o tom, jak pěstují mečíky jinde, ale pan Slater žije v Californii, kde je naprosto odlišné klima než u nás, včetně půdy, která je písčitá a je mnohem propustnější. Je proto potřeba přihnojovat mečíky po celou sezonu závlivkou. Také použití herbicidu ROUNDUP je v měsíci únoru pro naše podmínky nemožné. Naštěstí také naše mečíky nezerou syslové !

Summerville's Gladiolus

World-Wide

N A B Í D K A P R O R O K 1 9 9 6

Přeložil Petr M i m r á n e k

534 BELL TOWER, Bates, M

Jde o jeden z mečíků z pozůstalosti po panu Batesovi. Je to jeden z největších mečíků mezi velkými. Tento krásný gigant otevírá 8 květů na klasu s 25 puky. Má perfektní stavbu a umístění květů. Květy jsou dokonale otevřené, lososově růžové a pěkně zřasené. Klasy jsou vhodné pro samostatné vystavení a gladiolové exhibice.

358 BILLIE LEE, Fairchild 1988, M

Je svitivé černo-červený s čisté bílými tyčinkami. Pro malé množství je nabízen až v tomto roce, proti původně zamýšlené registraci v roce 1988 (zřejmě špatné množství). Považujeme jej za vylepšení EBONY BEAUTY, s lepším zkadeřením, dokonalejší sytostí barvy a lepší stavby květu. Také odolnost pro řez a převoz řezaných květů je lepší. Je to jeden z našich nabízených favoritů, má 21 puků, a otevírá 7-8 květů najednou.

400 CARES, Pletcher, LM

Pochází z rodičovství ICE Cap x Powder Snow. Je čisté bílý, krásně zkadeřený, má až 29 puků, 9-11 otevřených květů a 9 v barvě. Kvete za 85 dní. Stejně rodičovství mají odrůdy VERVE a SILVER FROST, tedy pozdní, kvetoucí koncem srpna, ale převážně až v září. Má mit hlizy krásné jako obrázek, a tmavé zelené listy. Zatím mu nebudeme nadsazovat tak jak o něm píše katalog. Je řazen mezi špičkové výstavní mečíky.

443 DORIS DARLING, Hartline, M

Jde o otevřené křížení na Ice Cap. Má živou svitivé růžovou barvu. Je vyfotografován na titulní straně katalogu. Pojmenován je zřejmě po šlechtitelově manželce. Otevírá 9 květů na klasu, který má mit 27-29 puků. Květy mají klasickou formu a krásné zkadeření. Získal již množství nejvyšších ocenění, tedy Grand championships i dalších cen.

533 DREAM S END, Bates, LM

Má oranžové lososový přeliv a svitivé žlutý střed. Květy jsou zkadeřené, 27 puků, 9 z nich otevírá najednou, 8 v barvě. Vykvétá za 85 dní. Předpokládáme, že to bude vynikající mečík pro skupinu 500, kde bude vítězit. Vnitřní květní plátky jsou značně kadeřavé, takže jakoby byl plnokvětý. Stavba je dokonalá a klas je velmi pevný.

498 GAVALIA, Klutey, EM

Excelentní novinka mezi mečíky k řezu středně hnědého odstínu s červeným středem. Myslíme si, že je to opravdový hit k řezu, zdravý, a značně množivý. Jde o nejlevnější letošní introdukci.

436 GRAND ILLUSION, Bates, M

Je tmavě brilantově oranžový se zkadeřenými květy. Pochází z rodičovství Parade x Matchmaker. Má mit 23-25 puků, 8-9 otevřených květů, 8 v barvě, a má vykvétat za 80 dní. Velké hlizy produkují běžně dva kvalitní klasy, které mohou mít výstavní parametry.

400 ICE QUEEN, Pletcher, M

Má čisté bílé voskové květy, nádherné zkadeřené. Dosahuje v klasu 27 puků, otevírá 8-9 květů současně. Byl již několikrát oceněn jako semenáč. Opravdu nádherná stavba klasu. Celkový dojem je vynikající. Hlizy jsou pěkně uzavřené v slupce, má dobře klíčící bruty. Očekáváme, že to bude vynikající rodič pro šlechtitelskou práci.

454 KING'S COURT, Sprinkle, M

Tento svitivé středně červený mečík pochází z rodičů Antares x Crimson Fire. Barva je opravdu jiskřivá a živá. Klas nese 24 puků, z nichž současně najednou nakvétá ideálně 8-9 květů. Zvlnění okrajů je jemné s dobrou substancí. Předpokládáme, že brzy bude zařazen do "Top Ten". Na výstavách musí zvítězit

345 LADY LUCILLE, James B. Martin, M

Rodičovství je udáno: Dr. Magie x White Ice. Vítěz Grand a Seedling Champ na více výstavách v roce 1985. Byl prohlášen za nejlepší semenáč roku. Má zaručené 28 nebo i 29 puků a 10 otevřených květů v ideálním nákvětu. Krásná substance a moderní zkadeření. Barva je středně růžová s malým bílým středem. Jeho fotografie je na zadní straně katalogu. I u mne vykvetl dokonalem klasem i z malé hlizky. Je to nejdražší mečík z nabídky - velká hliza stojí 10 US dolarů.

555 LIGHTHOUSE, James Martin, M

Rodičovství je Parade x Oriental Rose. Je jasně středně červený s bílou pikotází (lemem), a má bílý jazýček středem květu. Otevirá 7-8 květů z celkových 25 puků. Je velmi krásný. Zkadeření je jemné a stavba květů v klase je velice dobrá.

436 MADISON AVE, Bates, M

Je ostře sytě oranžový až šarlatový s ještě tmavším středem. Pochází z křížení Matchmaker x Parade, tedy vynikající kombinace. Má 27 puků, tvoří dlouhé klasy - je výborný k řezu. Květy jsou pevné s jemným zkadeřením.

442 PINK PHANTOM, M

Je to velký, krásně zkadeřený, svítivě růžový mečík (zdokonalený PEACE). Petály mají okraje lemované tmavěji. Klas má 25 puků, krásný habit, a hlízy jsou super.

387 REMBRANDT, D. Summerville, EM

Jde o mutaci velmi známé odrůdy VIOLETTA, nyní je komerčně množena v Holandsku. Barva zůstává, ale je zde velmi zajímavé tmavé žihání, které je světle lemováno, čímž nabývá květ zajímavosti. Tato exotika se dá srovnat na tzv. Rembrandtových tulipánech, že to bude žádaná odrůda není pochyb, což dokládá zájem na letošní výstavě v Novém Jičíně.

424 SAHARA, Pletcher, LM

Barva je údajně průsvitná, což může být nějaká hříčka slov při překladu. Je středně oranžové barvy. Klas má 27 puků, z nichž je 10 otevřených a 8 v barvě. Kvete za 85 dní. Substance i zkadeření má být krásné, "beautiful". Produkuje velký a kličivý brut, krásné hlízy. Habit rostliny září zdravím.

493 SMOKY JOE, Pletcher, M

Další novinka od Harolda Pletchera, ale tentokrát ve svítivé kourové barvě. Má 24 puků, 9 otevřených květů. Petály jsou krémové bílé, tečkované. Rovněž okraje jsou lemované v téže barvě, ale s větší intenzitou vybarvení. Substance, čímž je myšlena kvalita hmoty květu, tuhost, voskovitost, pevnost (ne hadrovitost s rychlým uvadáním) je výborná. Rovněž zkadeření je moderní, tedy ne přehnané, ale pěkné. SMOKY JOE má krásné hlízy, jedna jako druhá, a velice kličivý brut.

445 SUNSET FIRE, Bates

Není udána rannost, ani oficiálně registrována u S.N. Fischera. Má být velice podobná na Sailor's Delight, zřejmě bude ze stejné rod. kombinace. Na "čtyřstovku" je údajně velmi robustního vzrůstu s dlouhým klase (27 puků, s 9 otevřenými květy). Hlízy jsou krásné jak obrázek.

479 SWAN SONG, Pletcher, M

Barva je růžově purpurová, tmavá. V květech jsou bílé linky, dešť květy nepoškozují. Klas nese 25 puků a 8 květů je současně otevřeno při ideálním nákvětu. Květy jsou voskovitější než je běžné. Habit rostliny je zdravý, též je kvalitní substance.

479 TOP SCORE, Pletcher, M

Kdo má nabídkový katalog pana Summerville z roku 1993, je zde vyfotografována pod označením jako semenáč č. CP 88-20-53. Je dvoutonově svítivě tmavorůžový s nádhernou stavbou klasu, 27 puků, z nichž otevirá 9 a 9 je v barvě. Kvete za 80 dní. Je moderně zkadeřený, s dobrou substancí. Rostlina má tmavě zelené listy. Je výborný pro řez. Jako semenáč získal již několik ocenění na výstavách.

414 YELLOW BIRD, Pletcher, EM

Letos jediná žlutá v nabídce. Jde o komerční odrůdu. Dělá běžně dva klasy z jedné hlízy - vyplatí se v prodeji řezaných květů. Je tmavě žlutá a krémová, extra vybarvená. Tvoří 24 puků, z nichž je 7 otevřených současně.

MINIATURY :

291 DAY S END, Rýznar, M

Zřejmě došlo k omylu ve jménu šlechtitele, protože pod stejným rodičovstvím poslal Jarda Koniček na testování svůj supermnoživý semenáč z kombinace BONNIE x ANNABEL v barvách růžové a hnědé. Nicméně tato miniatura se u firmy Summerville líbí a je nabízena za 3 US dolary za kus.

275 PRETTY LADY, Bates, EM

Delikátní levandulová a bílá. Má mít 21 puků. Protože pan Summerville obvykle s puky přehání, předpokládám, že když dosáhne 19 puků, bude to vzácné. Je to novinka pro aranžování speciálních kytic s malými květy.

půdy, proč by mezi rostlinami z různých zásilek byly tak zjevné rozdily? Má smysl dělat nad tím závěry? Mojí snahou je pouze hledat východisko.

Před třemi roky jsem si chtěl doplnit sbírku o nějaké staré Johnsonovy odrůdy, v dobré snaze zachránit je jako genetický materiál. Kontaktoval jsem asi 15 inzerátů v Zahrádkáři, a též některé naše členy. Po dopěstování koupených hlíz mne čekalo jen zklamání. Virozy a nepravost odrůd, z 80 % záměny, takže nevím jaký si udělat obrázek o stavu našich sbírek. Ještě, že se dělají výstavy organizace, a tam se na záměny v odrůdách ukazuje. Tím nechci říci, že všechny staré odrůdy se mají ztratit, protože třeba v sortimentu u I. Šarana některé starší odrůdy figurují. Tyto jsou rozmnožovány pravidelně brutem, selektovány na virozy přísným výběrem během vegetace, i na skladě. Při pěstovaném množství 500 až 1000 kusů je pak možná i účinná kontrola.

Chtěl bych naznačit, že virozy by nás neměly znechucit natolik, abychom s mečíky praštili (podobně jako milovníci slivovice nevykopou všechny trnky pro šarku zde na Slovácku). Původní mečíky zřejmě měly určitou odolnost vůči viroze v návaznosti na okolní přírodu, v prostředí v němž původně rostly. Projevy viroz se mohou za určitých podmínek zmírnit, ale nelze je vyléčit. Východisko je možné ve šlechtitelské práci, která však spěje jiným směrem. Tím je vytváření odrůd s obrovskou množivostí, s následným rychlým namnožením a prodejem, dokud je zdravá a vitální takováto odrůda. Počítá se s tím, že co nejdříve ji stejně nahradí jiná, modnější - dokonalejší v barvě i ve stavbě. Myslím si, že Ing. Václavík věnoval právě šlechtění na odolnost vůči nemocem, a též viroze, mnoho práce, a jistě má určité výsledky. Je škoda, že je pracovně zaneprázdněn natolik, že nám nepodává žádné informace o své práci ve šlechtění mečíků, která - jistě není u konce. Očekáváme, že o své práci napíše do našeho ZPRAVODAJE.

V letošním roce patřila k nejzdravějším mečíkům odrůda SUNDORO, opravdu tak sytou zelení a perfektním růstem jsem byl překvapen. Zdravé jsou i nové odrůdy od pana Summervilla, a to především LADY LUCILLE, a též REMBRANDT, který je sportem z VIOLETTY, jež je tradičně zdravá.

Takže tedy jak virozy omezit? Během vegetace soustavně odstraňovat rostliny s příznaky viroz, často je nutné vyřadit odrůdu celou, beze zbytku. Příznaky viroz se dají najít prokazatelně i na hlízách. Jsou to různé deformace, prohlubné a krabacení. U barevných hlíz je příznačné bílé mramorování, nebo tmavé a světlé skvrny. Tento materiál je potřeba při čistění hlíz nemilosrdně vyřazovat. Rovněž bychom se měli vyhnout sázení po kulturách, které jsou nositeli viroz, proto je nutno předplodinu věnovat pozornost. Likvidovat postřiky mšic v době, kdy je mečík na přenos nejcitlivější, tedy v době před rozkvetem. Do sklepa uložit k sušení hlízy jen ošetřené bezprostředně po sklizení teplou vodou, insekticidy a fungicidy. Ve šlechtění se podřídit práci se zdravým materiálem, protože se geneticky citlivost na virozy přenáší na další generaci. Semenáčky již ve druhém roce pěstování ze semen jsou pak snadno napadány virozou.

VIROZA Barry Edwards, W. Australia

(Překlad z B.G.C. Annual 1996 str. 50, Ivan Šaran)

Poznámka k experimentu, který se uskutečnil s virozními hlízami, a upozornění pro pěstitele, kteří sadí hlízy do nádob.

Viroza se zdá být skutečným problémem u mečíků, a já jsem u 8 z 20 nových kultivarů získaných v roce 1993 zjistil různé znaky viroz. Zničil jsem většinu z nich, čímž jsem samozřejmě o ně přišel. Tehdy jsem se rozhodl na zbytku uplatnit metodu HIV, řekl jsem si, proč to nevyzkoušet i u mečíků.

Zničil jsem dospělé hlízy, brut jsem vystavil teplotě 57°C na dobu 30 minut, ve vodě byly rozpuštěny fungicidy Benlate a Mancozeb. Po vysazení do nádob vyrostla asi jen jedna třetina vysazeného brutu, z tohoto počtu byly jen 3 rostliny u jednoho kultivaru virozni, ty byly vytrhnuté. Zbytek nevykazoval již žádné stopy viroz. Narostly hlízy velikosti 2,5 - 3,7 cm, velmi zdravé a čisté. Hlízy vysadím znovu tento rok, já předpokládám, že budou znovu zdravé a bez známek viroz.

(poznámka vydavatele S.A.G.C.) poznámky Baryho jsou velmi závažné, a já jsem přesvědčený, že všichni si všimli poznámky, že viroza může zůstat v nádobách, ve kterých byly pěstované nakažené rostliny. Poznámka by nás měla upozornit na to, abychom čistili nářadí používané při práci s virozním materiálem správným prostředkem. Ten má být zásaditý, kyselý virus neutralizuje.

SMĚRY A CÍLE PŘI NOVOŠLECHTĚNÍ MEČÍKU V ČESKÉ A SLOVENSKÉ REPUBLICE

Ing. Jiří VÁCLAVÍK, Heřmanův Městec. (SVET GLADIOL 1982, č.2)

Virus žluté mozaiky fazole patří k nejrozšířenějším chorobám mečíků a lze předpokládat, že je přítomen ve všech kulturách, i cv. mečíků. I když v zahraničí byly vytvořeny viruproté klony, je jejich pěstování v polních podmínkách neproveditelné, poněvadž během jedné vegetační sezony jsou rostliny ihned infikovány. Boj proti přenašečům je málo účinný a použití minerálních olejů (nyní silně propagované), je zatím u této kultury neperspektivní. Šlechtitelská práce, kterou považují za jedinou naději v boji proti této chorobě, je zaměřena na vytvoření odrůd s vysokou tolerancí k viru ŽMP. Vzhledem k tomu, že choroba

je přenášena savým hmyzem, je snaha o vyšlechtění typů, které nejsou mšicemi tolik napadány díky mechanicko-fyziologickým zábranám. Jde například o silnou voskovou vrstvu na povrchu listů, zvlášť hustá a tvrdá pletiva listů, menší "šťavnatost" rostlin, případně jiné nedefinovatelné chutové zábrany, které jsou na základě víceletých pozorování u některých kultivarů konstatovány, ale objektivně neurčeny. Hlavní důraz při šlechtění je však kladen na snížení citlivosti rostlin vůči viru, neboli na snížení stupně manifestace příznaků. Z praxe známe, že projevy ŽMP se na jednotlivých cv. liší. Pohybují se od nevýrazných (lehkých) ojedinělých skvrnek, až po těžké promozaikování a probělení listů, které může vést i k odumírání části listové plochy. Síla příznaků nemusí být vždy závislá na citlivosti daného cv. Příznaky různého stupně projevů i nestejně rychlosti rozmnožování virových částic v jednotlivých cv. nejsou zatím objasněny. Je nepopíratelné, že značná část amerického sortimentu se vyznačuje vysokou citlivostí k této viroze, a že koncentrace virových částic u některých amerických cv. v našich podmínkách často velmi rychle, v průběhu 3-4 let dosáhne "smrtícího" maxima. Z evropského sortimentu je to opět CORDULA, která patří k velmi tolerantním odrudám, a hlavně k vynikajícím šlechtitelským komponentům přenášejícím do potomstva částečnou odolnost a nízkou citlivost vůči viru ŽMP (také díky svým tmavým listům). Poněvadž intenzita této choroby v jednotlivých letech kolísá, je potřebné pro objektivní posouzení odrůdy, nebo klonu, provádět víceletá pozorování.

Virus okurkové mozaiky je dalším v přírodě všeobecně rozšířeným virem, který zatím v kulturách mečíků tak rozšířen není. Doufejme, že v blízké budoucnosti nevzniknou kmeny specializující se na mečíky. Tato viroza, na rozdíl od předchozí, vážně poškozuje květy, tedy základní a jedinou část mečíku. V současném evropském genotypu G. hybridus je pravděpodobně dosti stabilně geneticky zakotvena rezistence vůči této chorobě. Z hlediska existence mečíků, i dalšího jejich šlechtění, je téměř lhostejné, jde-li o mechanickou, nebo skutečné o biologickou rezistenci. Problémy s kalamitním výskytem okurkové mozaiky na mečích jsou u nás ojedinělé, a to pouze u několika již známých cv. Je to opět sortiment amerických odrůd, které v našich podmínkách vykazují vysokou náchylnost k tomuto onemocnění. Bohužel se tato vlastnost vyskytuje i u nejnovějších odrůd introdukovaných v posledních letech, a je dosti silně přenášena i do potomstva při použití tohoto materiálu v kombinačním šlechtění. Klony u kterých se během šlechtění vyskytne toto onemocnění, musí být z další šlechtitelské práce vyřazeny. U nových odrůd je rezistence vůči viru okurkové mozaiky bezpodmínečně vyžadována.

VÝSTAVA MEČÍKŮ V HODONICÍCH

Jiří Houšť, Hodonice

Ve dnech 10. a 11.8. 1996 se uskutečnila v Hodonicích již 7. velice úspěšná výstava mečíků a jiřin. Součástí výstavy byly ukázky ručních prací (paličkové obrázky, vyšívané ubrusy a pod.), broušeného skla, expozice pokojových květin, jehličnanů a dalších doplňků pro zahrádkáře.

Celkem bylo vystaveno 275 odrůd mečíků od 7 vystavovatelů: Jiří Houšť, Irena a Ing. Dalibor Poláčkovi, Zdeněk Bárta, Josef Hrabec, Marie Šebestová, Marie Adamová a Josefa Valňohová. Dále bylo vystaveno 120 odrůd jiřin od Jana Nejedlika a Břetislava Roudenského. Na 80 spokojených diváků vidělo krásné květy mečíků, velmi obdivován byl semenáč 9/83-01 a SÍRIUS (firma Floris, Poláčkovi). Vystaveno bylo celkem 500 květů mečíků.

Poznámka redakce:

Rádi uveřejňujeme informaci o výstavě mečíků za účasti členů ZSO ČZS GLADIRIS. Těší nás, že široká veřejnost se může pokochat krásou květů gladiol. Ale je trochu škoda, že pořadatelé neuvažují s vyhodnocením nejlepších exponátů. Vždyť soutěživost, být nejlepší, je přirozenou lidskou vlastností. Být nejlepší, být první, by nepochybně potěšilo každého vystavovatele. A v neposlední řadě i návštěvník by odcházel z výstavy i s dalším pocitem, že skutečně viděl nejlepší z nejlepších. Je pravda, že se těžko vybírá, ale jen jeden může být první, jen vítězové zůstanou v paměti v tom velkém množství krásy. Naše zkušenost je, že vyhodnocení pozvedá celkovou úroveň výstavy!

VÝSTAVA MEČÍKŮ V ZÁPADNÍCH ČECHÁCH

Antonín Ž u f a n

Ve dnech 24. a 25. srpna 1996 se v rámci tradiční voldušské pouti (v blízkosti Rokycan) uskutečnil další ročník malé regionální výstavy mečíků. Organizačně byla zajišťována členy plzeňské skupiny ZSO GLADIRIS ve spolupráci se ZO ČZS Volduchy. Bylo vystaveno 336 klasů mečíků v pestré škále odrůd a barev. Letošní výstava byla charakterizována mimořádnou kvalitou dlouhých klasů, 24 až 26 puků nebylo výjimkou. V rámci výstavy bylo provedeno hodnocení vystavených exponátů v jednotlivých velikostních třídách v tomto pořadí:

Novošlechtění:

	šlechtitel:	pěstitel:
1. S 22 / 93	Šaran	Žufan
2. NŠ (pr. označ. Bílá labuť)	Vl. Novák	Žufan
3. S 24 / 93	Šaran	Žufan

Třída 500:

1. GENERAL PATTON	Žufan
2. GAY FESTIVAL	Beneš
3. BOMBAJ	Žufan

Třída 100-200:

1. BOŽENKA	Beneš
2. CURLING ATOLL	Žufan
3. RED BANTAM	Beneš

Třída 400:

1. MARGARET LYALL	Žufan
2. VIRTUOS	Beneš
3. VIRTUOS	Žufan
4. ČERVENÝ KRÁL	Beneš
5. ANNA LEORAH	Žufan

Tři klasy:

1. DIVINITY	Žufan
2. PROMINENT	Čihák
3. GUARDIAN	Žufan
4. MEDITACE	Žufan

Třída 300:

1. RADYNĚ	Žufan
2. WHITE ICE	Čihák
3. CARAMBA	Žufan

Za GRAND CHAMPION byl vybrán klas odrůdy 555 GENERAL PATTON, který vynikal mimořádnou délkou klasu (26 puků), byl v ideálním nákvětu, a byl přitažlivý svoji sametové červenou barvou !

VZPOMÍNKA NA J. C. BERGMANA

oo

Petr MIMRÁNEK

Letos na jaře jsem poslal svému příteli Martinovi do Holandska dopis, ve kterém jsem mu psal, že mám mnoho semenáčů z jeho vyjimečně ranných mečíků VANESSA a ANGIE, které mě přivezl k pěstování s jinými holandskými odrůdami na jaře v roce 1993, i se svým přítelem Johnem. Pobyl u mne několik dní, navštívili jsme spolu zámek Buchovice, hrad Buchlov, jeskyně Machocha, i lázně Luhačovice. Spolu jsme zavítali i k příteli Dr. Rýznarovi. Velmi obdivoval katedrálu na Velehradě i kostely a galerii obrazů v Kroměříži. Na zpáteční cestě se zastavil u Ing. Adamoviče, a jel přes Salzburg nazpět do Noordwijkerhoutu, krásného malého městečka blízko moře, Amsterdamu i Aalsmeru.

Seznámil nás spolu Peter Welcenbach. Martin byl členem NAGC, navštívil v roce 1981 Convent v St. Petersburgu, a v roce 1992 v městě Columbus. Zde se seznámil s Petrem Welcenbachem, jehož pak s manželkou navštívil na Calumet Hill Farm.

Martin byl též zvolen čestným místopresidentem International Gladiolus Hal of Fame (siň mečíkové slávy).

Obratem jsem dostal od Martina krátký dopis, že je těžce nemocen, že prodal firmu i pozemky, a že mu lékař dává naději jen na několik měsíců života. Martin byl stejně starý jako já, 49 let. Proto tento dopis na mne velmi smutně dolehl, zvláště když jsem si před sebou představil mimořádně veselého, hluchého a schopného člověka.

Nyní na mečíkářské výstavě v Novém Jičíně se mě dostává do rukou letní Bulletin č. 206, ve kterém je smutná zpráva o jeho úmrtí dne 16. května 1996.

Martin intenzivně cestoval po USA a Kanadě. Navštívil mnoho pěstitelů, a získal mnoho přátel, protože byl i aktivním sportovcem. Já jsem jej, pokud to bylo možné, hned navštívil, rok po jeho návštěvě u nás. Ukázal mi svoje mečíkové království, pole i budovy se stroji na moření, čištění a skladování mečíků. Specializoval se na odrůdy, které jsou mimořádně ranné, a částečně odolné mrazikům. Tyto již v únoru a v březnu vysazoval, pole se zakrývaly textiliemi, pod kterými mečíky rostly, aby byly co nejvíce přirychlené. Již v poslední dny měsíce května a celý červen ručně mečíky řezal a vozil autem na burzu. Řez mečíků byla jediná práce, která se dělá ručně. Jinak sázení i sklizeň, včetně uskladnění, a dokonce i čištění hlíz, jsou běžně automatizované. (Nožik na řez mečíků měl stále u sebe). Druhá sklizeň květů pak probíhala v měsíci říjnu z hlíz vysazených v červenci. Martin zkoušel pěstovat i americké kultivary, ovšem tyto nejsou v Holandsku v kurzu, protože vše je tu podřízeno komerci. Jeden červený mečík jsem pojmenoval jeho jménem - "MARTIN J.C.B.", z čehož měl velkou radost. Zde na výstavě v Novém Jičíně je velká kytice této odrůdy k vidění.

Na Martina zůstane v mém srdci velká vzpomínka na dobrého kamaráda a mečíkáře !

JE VOŇAVOST MEČÍKŮ AKTUÁLNÍ ?

XX

Petr M i m r á n e k

Voňavé mečíky jsou opravdovou raritou a velká většina pěstitelů jim nevěnuje žádnou pozornost. Berou je jako okrajovou záležitost. Je to asi proto, že vůně současných hybridů, označovaných za "voňavé" je nepatrná. Často dochází ke zklamání, když návštěvě dáme čichat údajně vonící mečík, a nikdo nic necítí. Obyčejně se takovým mečíkem brzy pohrdne, a je vyrazen z dalšího pěstování, protože krása jeho květu bývá nevalná. Nekvalitní květenství, mnohdy i značná citlivost k virovým onemocněním, je pádný důvod, proč se tyto mečíky nepěstují.

Ne každý má stejné citlivé smysly, včetně čichu, zvláště kuřáci, nebo lidé pracující v nějakém chemickém oboru, mají čich otupělý. U některých mečíků je vůně natolik jemná

a slabá, že mnohdy se nedá zaznamenat, a musí zde být nos citlivý (zřejmě trénovaný), aby něco zacítil, nebo v takových případech raději nemluvit?

Nový redaktor Bulletinu NAGC pan Turner rozvířil před dvěma lety otázku voňavosti mečíků. My jsme otiskli překlad článku pana Cliffa Hartline, a též pana Turnera (byly publikovány v GLADIRISU č. 96). Na tyto články reagoval Ing. Adamovič a též připomínky jsme publikovali s jeho svolením. Igor pracuje s voňavými mečíky více jak 20 let, intenzivně selektuje své výsledky, a uvedl do prodeje několik nových kultivarů, které voní. Jsem velmi rád, že nyní v posledním Bulletinu č. 206 uvádí velmi zajímavý článek o svých zkušenostech s těmito mečíky pod názvem "Fragrance in the gladiolus Garden". Předpokládám, že tento zajímavý článek brzy otiskneme. Mimo jiné je zde zmínka o nové knize Petra Goldblatta GLADIOLUS IN TROPICAL AFRICA, která má mít 41 barevných stránek a mnoho perokresb. Může se objednat za 50 US dolarů na adrese: Timber Press, Inc., 133 S.W. Second Ave., Suite 450, Portland, Oregon 97204-3527. Je to zřejmě kompletní nejnovější revize rodu Gladiolus, včetně popisů voňavosti, počtu chromozomů, a období kvetení a vegetace. Já jsem tuto nabídku obdržel jako člen British Gladiolus Society.

Mne problém voňavosti v zimě 1994-95 hodně zaujal, a proto jsem si seřadil ze svého sortimentu všechny "voňavky" a připravil je k vysazení na záhonek, kde bych se jim mohl pečlivě věnovat. Musím se zde velmi krátce zmínit o osobě pana Dr. Clifforda Buella, který byl za svou práci pro NAGC oceněn zlatou medailí této organizace v roce 1976, byl několik let prezidentem Pennsylvania Gladiolus Society, kde se podílel na pořádání mnoha mečíkových výstav, zvláště organizoval výzdoby kostelů. Byl aktivním porotcem "sudím" v hodnotitelských komisích. Nás však především zajímá, že šlechtil voňavé mečíky, z nichž byly u nás známé: ACACIA z roku 1956, JIMMY BOY, DAVID, BABE, ISIS, ANGEL'S BREATH, BOUQUET a další. Vyšlechtil též několik nevonicích miniatur. Jeho poslední introdukci byla ANNA RUTH, z roku 1990, kterou pojmenoval po své manželce. V tradici pěstování mečíků údajně pokračují jeho vnuci, a též syn, ale není mi známo, že by něco nového introdukovali, i zda odrůdy svého dědečka dále pěstují a udržují.

S výše uvedenými mečíky pracoval na Slovensku Ing. I. Adamovič, který uvedl několik desítek kvalitních voňavých odrůd. Z nich nejznámější je MED, ALFA, VOŇAVKA a další. Já jsem od něj měl ANGEL'S BREATH a MED, které jsem v roce 1978 úspěšně zkřížil. Dopěstoval jsem asi 25 květoschopných hlíz, které v roce 1980 kvetly. Pořádala se tehdy výstava mečíků na hradě Buchlově, a protože bylo málo květů pro aranžování, přijel jsem v půli výstavy řezat další květy pro doplnění kytic. Ve spěchu jsem ořezal i semenáče. Po dokončení aranžování byla v místnosti cítit dosti silná vůně, až mne napadlo, že to nemůže být nic jiného než některý mečík, tento byl kolegy velmi rychle odhalen. Zní to jako pohádka, že by mohl mečík takto silně vonět, potvrdí mi to však přátelé z otrokovické skupiny, př. Heroudek, Jurčeka a další, kteří při tom byli. Velkou chybou bylo, že jsem při řezání klasů neoznačil, který voní, proto jsem byl nucen vysadit všechny semenáče i další rok. Jeden z nich další rok voněl, ale již slaběji, uvedl jsem jej v roce 1984 pod názvem "BUCHLOV", nyní jej však již nemám. Předpokládám, že též neexistuje ani odrůda MED.

Voňavý mečík voní více v místnosti, než venku, ale někdy to bylo opačně. Na intenzitu vůně má vliv nejen teplota, ale připadá mi, že intenzivněji voní k večeru. Také jsem pozoroval podle zápisů, že ne každý rok je síla vůně stejná. Například u PINK CALLIA mám značeno v roce 1995 "bez vůně", a v letošním roce byla vůně krásně znatelná. Též MARINA DI PISA v roce 1996 byla cítit jemnou vůní, byla cítit po "obilí". V žádném případě se nedá očekávat nějaká silná tropická vůně, nebo srovnávat s čicháním otevřené voňavky v drogerii. Mne zaujalo, že vůni dosti ovlivňuje barva květu. Krémové a žluté voní s náznaky citronu, ale obyčejně převládá vůně Acidantery. Růžové mečíky voní jemně po růžích, ale je zde též příměs vůně Acidantery. Červené mečíky zatím mají mnohem slabší vůně, je to dosti odlišné, spíše vůně těžší, ale velmi složitá na to, abych ji přesně k něčemu přirovnal. Zřejmě by to chtělo přivolat na pomoc odborníka některé značkové výroby voňavek, kteří se vůněmi zabývají profesionálně.

Já jsem se křížení voňavých mečíků věnoval jen okrajově a dělat závěry předem nechci. Ze zkušenosti zatím víme, že při křížení Acidantery (Gl. Callianthus) nastává v další generaci značný pokles intenzity vůně. Já bych doporučoval samosprašování nejsilnější voničích hybridů. Například VOŇAVKA, PINK CALLIA, PERFUME a další. Dále pak voničí linie kombinovat mezi sebou, ale až po několika únosných samoopyleních. Vnášet nové vlohy do voňavých mečíků, zlepšení barev a klasu, je a stále bude velmi náročné. Dofám ale v budoucnu uskutečnitelné.

POPISY VOŇAVÝCH MEČÍKŮ NA ZAHRADĚ V LÉTĚ 1995 :

CUKŘÍK, růžový k okrajům, karamelové žlutý s karmínové červeným očkem, v hrdle červeně fialový znak. 14 puků, zvlnění 2, vůně někdy žádná, někdy velmi slabá, při dalším přivonění již bez vůně. 4 květy rozkvetlé najednou, vrcholek klasu se kroutí.

BETA, žlutý, trošku do hněda, červené žihany na okrajích, toto žihání velmi znehodnocuje čistotu barvy květu. Červený jazyk, do středu červeně fialový, špinavý.

MEDOVINA, bledě růžové oranžový, krémový do středu, fialové jazyky. 17 puků celkem, vůně velmi slabá. Cítit jen při prvním přivonění.

VICKI ACACIA, bílá s krémovým středem, 19 puků, velikost 300, rovný klas, 6-7 rozkvetlých, celkem dobře umístěných květů. Vůně nezaznamenána.

VOŇAVKA, bílá s krémově žlutým středem a fialovým, dlouhým tenkým jazyčkem, příjemně znatelné voní (ve dne i večer). 12 pupat, 5 rozkvetlých, 1 puk v barvě.

MARINA DI PISA, fialové modrý, špinavé žihy, 13 poupat celkem, vůně neznatelná neurčitelná.

RED RED, jasně syté červený, 16 puků, nepatrná těžká vůně.

15/88, sem Chmelik, krémové žlutý s karamelové žlutým středem. Fialový jazyk, velmi slabě, skoro neznatelné voní.

BUCHLOV, krémové žlutý, ve středu přechází do světle žluté, hladké měkké květy, tyčinky fialové. Voní zřetelně i rezevřené květy, citronovou vůní. 14 puků, 4 květy otevřené.

PERFUME, růžový se zářivými jazyky červeno purpurové barvy, tužší okvěti a zkadeření. Voní znatelně. 14 puků, otevírá 3-4 květy.

VOŇAVÝ PUNČ, krémové žlutý, fialové jazyky, zkadeřené okraje. Květy se celkem neotvírají, 22 puků, velmi dlouhý klas, vůně velmi slabá, neznatelná.

FRAGRANT RED, syté červený, drobné poprášení a fialové jemné žilky v hrdle. 18 puků, zkadeření 3. Celkem slušný, vůně nezaznamenaná.

Těmito popisy nechci tvrdit, že VICKI ACACIA a FRAGRANT RED nevoní. Já jsem u nich žádnou vůni nezaznamenal, protože je to zřejmě vůně na hranici našich možností, a tuto citlivost máme každý jinou. Tyto mečíky by se však neměly považovat za voňavé, ale pouze s náznaky vůně.

NĚKTERÉ VOŇAVÉ MEČÍKY A JEJICH RODIČOVSTVÍ :

- 441 ACACIA, Buel 56 E (Perfume x Diadem)
- 301 PERFUME, Brauner 41 (Joli x Summer Breeze)
- 400 ANGEL'S BREATH, Buell 70, LM (Acacia x Spice)
- 473 SPICE, (King David x Party Ruffles)
- 432 BOUQUET, Buel 63, EM (Acacia x Party Ruffles)
- 420 BETA, Ač 82, LM (Med x Inca Chief)
- 235 CLIFFIE, Buel 61 (Summer Fragrance x New Era) x Acacia
- 401 COLOGNE, Ač 80, LM, Angel's Breath x (Susan Margaret x Lucky Star)
- 412 BOY, Ač 78 EM (Chiquita y Jimmy Boy)
- 412 BUCHLOV, Mim 84, M (Angel's Breath x Med)
- 412 CITRONOVÝ MED, Ač 87 M (Yellow Rose x Med)
- 452 ČERVENÁ KOPIJA, Ač 92, EM (Semafor x Signál)
- 436 ČERVENÝ PARAFÍN Ač 87, EM (Červený Kláštor x Sup. 4)
- 423 IGOR'S ORANGE FAVORITE, Ač 94, M, Bambino x (Angel's Breath x Far West)

- 464 GEORGE GERSHWIN, Ač 95 (Červený Kláštor x Diorella)
- 464 DIORELLA, Ač 83 (S-4 x Med)
- 456 FIALKOVÉ UDOLIE, Du 83, (Cordula x Alfa)
- 443 FRAGRANT BEAUTY, Spe 56, LM
- 440 BROSKYŇOVÝ KVET, Ač 80 (Heritage x Fragrant Beauty)
- 413 JIMMY BOY, Buel 71, M (Acacia x Spice)
- 453 KOLIBRIK, Ač 89 (Fragrant Star x Čarovná fialka)
- 454 MARS, Ač 88 (Červený Kláštor x Kolibrik)
- 420 MED II, Ač 89, E (Beta x Alfa)
- 420 MEDOVINA, Ač 79, M, Med x (Lucky Star x Bouquet)
- 343 MISS DIOR, Du 84 Krása x (Angel's Breath x Far West)
- 524 ORANGE BOUQUET, Ač 90 EM (Červený Kláštor x Kolibrik)
- 443 GEORGE A. WEBSTER, Ač 93, M (J. Voskovec x Maltian Fiesta)
- 435 POKROK, Ač 79 LM (Heritage x Angel s Breath)
- 543 PINK CALLIA, Ač 94 (Callianthea x Orange Bouquet)
- 454 RED RED, Ač 89 (Semafor x Signál)
- 400 VICKI ACACIA, Ač (Acacia x Vicki Lin)
- 500 VOŇAVKA, Ač 77 (Lucky Star x Bouquet)
- 420 VOŇAVÝ KAMEL, Ač 92, EM (Beta x Alfa)
- 327 CHIQUITA, Eppig 66, LM
- 432 VOŇAVÝ PUNČ, Ač 86, M (Beta x Alfa)
- 421 TEA PARTY, Ač 88 (Citron x Alfa)
- 452 ŽIARIVKA, Ač 87 (Super 4 x Červeň)

SEMAFOR (Červený Kláštor x Super 4)
ČERVENÝ KLÁŠTOR (Fortuna x Vilma)
FORTUNA (Acacia x Sister Fortuna)
ČAROVNÁ FIALKA (Acacia x Adventure)
CALLIANTHEA (Milk and Honey x Acidanthera)
ALFA (S - 4 x Med)
MED (Acacia x Chiquita)
CITRON (Susan Margaret x Calypso)
ČERVENĚ (Tartarian x Deep Velvet)
15/88 Chmelik, sem (Albeta x Bouquet)

XX

ŠLECHTĚNÍ DENIVEK NA FLORIDĚ

RNDr. Tomáš Sehnoutka

Na Floridě působí řada pěstitelů denivek, a někteří z nich patří ve šlechtění k absolutní světové špičce. Teplé a vlhké klima svědčí především stálezeleným typům denivek. Proto většina odrůd floridských šlechtitelů nese označení *Evergreen*, nebo *Semievergreen* (zkr. "Ev", nebo "SEV").

Do České republiky se dostala řada nejlepších odrůd z této oblasti a přirozeně byly obavy, jak se dětem z teplé Floridy bude dařit v srdci Evropy, daleko od palmových hájů. Největší strach jsme měli z přezimování stálezelených odrůd. Zkoušelo se rostliny zasypávat jehličím, přikrývat chvojím, listím a podobně.

s klimatizací. Mezi asfaltovou cestou a polem není žádný příkop plný plevelů, ale pole tu končí hned u cesty, snad aby byl využit každý metr této půdy. Kombajn musel proto při dokončování sklizně řádku vyjíždět na silnici, a auta čekala než se zase otočí zpět. Hned za vycrávacím strojem jel po poli další stroj, podobný na secí stroj, který však aplikoval do půdy desinfekční prostředek D-S Shel, tekutá obdoba Basamidu (půdní fumigant). Zřejmě zde mají problémy s houbovými nemocemi, včetně fusaria.

Cibule Nerine jsou podobné narcisovým, snad jsou trochu kulatější a nemnoží se dělením cibulí (jen vyjimečně), ale vytváří malé odnožovací cibulky, které se dále dopěstovávají. Dá se množit i semenem, ale je to značně zdlouhavé.

Rod Nerine dostal svůj název podle nymfy z řecké mytologie. Cibule jsou snadno zaměnitelné s narcisovými, ale při pečlivé prohlídce jsou kulatější, a nápadné jsou dužnaté kořeny, které neulamujeme! Tyto kořeny znesnadňují sklizeň, v obchodě však bývají cibule bez kořenů. Holanští pěstitelé si s nimi při sklizni asi hlavu nelámou. Pokud budete Nerine přesazovat, dejte na tyto kořeny pozor, obdobně jako u Irisů orchioidea a junco. Listy jsou řemenovité, asi 1 cm široké, při rašení květní lodyhy začnou slehávat. Květ je na pevném stonku, asi 50 cm dlouhým, podle velikosti a síly cibule. Je to okolík uzavřený do dvou malých listenů, které po vyrazení poupat tyto uvolní. Okvětní lístky jsou úzké až oválné, na koncích se zkrucují a vytvářejí malé kališky květů, asi na 2 cm dlouhých stopkách. Čnělka trčí značně před květ a končí trojlaločnou bliznou. Nejběžnější barvou Nerine je světle růžové levandulová. Nové odrůdy mají i třepenité okraje.

Tato květina, podobně jako mečíky, pochází z oblasti Jižní Afriky, roste na Kalahari v značné nadmořské výšce, 1500 m nad mořem. V přírodě roste asi 15 druhů tohoto rodu. Dále existují pojmenované hybridy, které vznikly křížením bot. druhů. Existují rovněž tetraploidy vzniklé kolchicinováním. Současně pěstované druhy vznikly křížením *N. flexuosa* a *N. sarniensis*. Hybridy vznikly především v Anglii, Holandsku a Jižní Africe, kde je o tuto květinu stoupající zájem.

Pěstování Nerine je odlišné od známých praktik s tulipány, mečíky, či narcisy. Cibule Nerine vysazujeme až koncem jara, v červnu. Toto platí pro zkulturněné rostliny z Holandska. Botanické Neriny prodělávají v období jara odpočinek. Nejsilnější cibule Nerine však můžeme zkoušet přivést ke květu v květináčích v každém období roku, s vědomím, že sice vykvetou, ale cibule se vysílí, v nejlepším případě vydrží, ale trvá několik let než se je podaří znovu dostat do květu.

Osobně Nerine pro jistotu vysazují do velkých plast. květináčů o průměru 30-40 cm, do jednoho takového květináče dávám 7 - 8 cibulí. Začnu opatrně zalévat hned po vyrašení prvních listů, do půdy v květináči přidám lžičku hnojiva "Rohoska", což považují za ideální hnojivo pro tyto a podobné cibuloviny. Dreňnážní vrstva je samozřejmostí. Na záhon je možno je též vysazovat, ale kvetou později, a musíme je před dozráním cibulí sklídit předčasně, což je nevýhoda. V květináčích můžeme Nerine poškodit tím, že ve skleníku nebo na přímém slunci se vysokou teplotou upečou. Mohou být na plném slunci, snáší je i větrné stanoviště, ale květináče částečně zapustíme do záhonu.

Květy jsou velmi vhodné k řezu, vydrží čerstvé i dva týdny ve váze. Musíme je však řezat ještě nerozvinuté, zvláště pro export. Nerine kvete dosti pozdě při tomto pěstování, v září i listopadu. Záleží to na vyrazení cibulí, proto zaléváme ještě i po odkvětu, pokud je list zelený. Během zimy květináče dáme na verandu, kde musí cibule v teple co nejdříve vyžrát, a to při teplotě nad 20°C, a to po celou zimu a v suchu. Tedy peneláková klima tak nevhodné pro mečíky, je pro Neriny ideální. V květináčích mohou být i více let (3-4 roky), než je znovu přesadíme. Pak se vymění půda, která má být hlinitopísčité s přidávkou rohovky. Chci připomenout, že někteří pěstitelé, s nimiž jsem o Nerine mluvil, tvrdí, že nové kultivary Nerine lze vysazovat dříve, než popisují. Také skladovací teploty v zimě mohou být nižší, ale pak Nerine zůstává po celou zimu olistěná, (8°C) a musí mít během této vegetace dostatek světla. Mráz cibule zničí.

Myslím si, že Nerine má však nejlepší podmínky růstu opravdu až po vysazení v červnu, nebo dokonce až v červenci. Kvete sice až v říjnu, ale v této době jsou květy cibulovin žádané a cenné. Nakoupené cibule hned zkontrolujte. Měkké na omak mohou být uvnitř poškozené fuzariem. Cibule této květiny jsou dostupné, na Floře v Olomouci byly k dostání v balení i s obrázkem za 50,- Kč 3 cibule, nebo samostatně od 20 do 35 Kč za 1 kus cibule. Botanické odrůdy se dají sehnat v semínku od pana Pavla Rezla, Velké Němčice 391, 691 63, včetně semen Lechenalii, Dierama a Lapeirousia. Já si objednávám semena v malém množství od pana Alana Horstmann, S.A. Indigenous Bulbs, P.O.Box 753, Brackenfell 7560, R.S.A.

35 let činnosti zahrádkářů :

podle podkladů ZO ČZS Rapotín, Vlast. König

16. června 1996 oslavila ZO ČZS Rapotín 35 let své bohaté činnosti. Rapotín leží 5 km severovýchodně od Šumperka. V 70. letech se tradice rapotínských výstav stala věhlasnou, a překročila hranice Severomoravského kraje i celé Moravy. ZO ČZS uspořádala 18 výstav tulipánů a narcisů, řadu plesů, pomlázkových a jiřinkových zábav, a především řadu velice úspěšných výstav mečíků. Uplynulé roky charakterizuje bohatá činnost. Na řadě akcí se podíleli rovněž členové GLADIRISU.

Do dalších let přejeme hodně úspěchů
a v š e n e j l e p š í !

